

B-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE

ÕPPEKAVA

Kinnitatud
12.01.2015. a

Õppeasutus: Arhimäe Liikluskool OÜ; registrikood 11978625

1. Õppekava eesmärk on:

1.1 anda õpilasele vajaminevad teadmised ja oskused ning hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt B-kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

1.2 luua eeldused vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks ning juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujundamiseks.

2. Sissejuhatus

2.1 Õppekavaga püstitatakse B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise eesmärgid.

2.2 Õppekavaga määratakse B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamiseks vajalikud õppeained, nende mahud ja õpiväljundid.

2.3 Juhi ettevalmistamine toimub esma- ja täiendusõppe korras liiklusteooria ja õppesõitude vormis.

2.4 Esmaõppe korras valmistatakse ette B-kategooria mootorsõiduki juhte.

2.5 Täiendusõppe korras valmistatakse ette B-kategooria juhtimise õigust omavat isikut, kes taotleb A-kategooria juhtimisõigust.

2.6 Juhi esmaõppe algaste üksikkorras ettevalmistamisel

2.6.1 Üksikkorras võib ette valmistada B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimise õiguse taotlejat juhi esmaõppe algastmel.

2.6.2 Üksikkorras võib juhti ette valmistada ainult koolitaja juhendamisel.

2.6.3 Üksikkorras õppida sooviv isik peab end registreerima koolitaja juures koos õpetajaga. Koolitaja peab neile tutvustama õppekava, õppematerjale ja -metoodikat ning koolitaja poolt

läbiviidavate vahekontrollide ja hindamiste sagedust ja nõudeid.

2.6.4 Üksikkorras ettevalmistamisel määrab õppetöö vormi ja õppetöö toimumise koha õpetaja.

2.7 Koolituskursusele võetakse õppima B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kelle alaline elukoht on Eestis ja kes on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane.

2.8 Kui isik omab automaatkäiguvahetusega B-kategooria mootorsõidukijuhi juhiluba ja taotleb käsikäiguvahetusega B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust, peab ta läbima täienduskoolituse vähemalt kahe sõidutunni ulatuses. Antud õppekavast peab läbima õppeaineid, mis käsitlevad erisusi käiguvahetusega ja automaatkäiguvahetusega mootorsõidukijuhi koolitamisel.

2.9 Õppekava koostamisel on aluseks võetud Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“.

3. Õpetamise korralduslikud alused

3.1 Juhi esmaõppekoolitus koosneb:

- a) algastme koolitusest
- b) pimedal ajal sõiduki juhtimise koolitusest
- c) esmaabikoolitusest (Liiklusseadus §100 lõige 7)
- d) lõppastme koolitusest

3.2 Juhi ettevalmistamine toimub esmaõppe korras liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis vastavalt Arbimäe Liikluskooli õppekavale.

3.3 Koolituskursuse kestus algastmes on vähemalt 6 nädalat.

3.4 Lõppastme koolituse kestus on vähemalt 1 päev.

3.5 Auditoorse teooriatunni kestus on 45 minutit.

3.6 Õppesõidutunni kestus on 45 minutit. Õppesõidutundide vahel on puhkepaus 15 minutit. Õppekavakohaste sõidutundide viimasel sõidutunnil toimub 1,2,3 mooduli läbitud teemade alusel iseseisev autojuhtimine ja sõidu analüüs.

3.7 Teorialoengud viiakse läbi auditoorse õppe vormis.

3.8 Juhi esmaõppe algaste on ülesehitatud moodulipõhiselt. Moodul on õppekava sisuline liigitus, mis koondab õppeained läbi ainekaartide ühtseks eesmärgistatuks õppekogumiks.

3.9 Algastme esmaõpe jaguneb teooriaõppe ja sõiduõppe mooduliteks 1–3.

3.10 Iga järgmise mooduli õpetamiseks peab olema saavutatud eelneva mooduli õpiväljundid.

3.11 Auditoorse õppetöö vähimad õppetundide mahud on toodud Arbimäe Liikluskooli õppekava õppetööd kirjeldavas tabelis ja ainekaartides.

3.12 Koolitaja kasutab täiendavalt auditoorsele õppele iseseisvat õpet.

4. Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks

4.1 Õpetaja tutvustab õpilastele teorialoengus aine lühikirjelduses toodud ja selle seotust õigusaktidega. Õpetaja selgitab konspekterimise vajalikkust.

4.2 Aine esitletakse MS Powerpoint formaadis. Näitlikustamiseks kasutatakse pilte, skeeme, videoklippe jm. Aine õpiväljundite saavutamiseks kasutatakse teooriatundides arutelusid ja grupitööd.

4.3 Teooria tundides õpitut kontrollitakse suulise vestlusega, liiklustestide lahendamise ja tekkinud vigade analüüsimisega. Toimub järeleaitamine õpilastele, kelle õpiväljundid vajavad täiendamist.

4.4 Sõiduõppel harjutatakse sõidutunni ainekaardi lühikirjelduses toodud, mida hinnatakse vastavalt Arbimäe Liikluskooli õppekavas toodud kriteeriumitele.

4.5 Õpilast suunatakse võtma vastutust oma õpingute eest. Õpetaja suunamisel jõuab õpilane ise õigete otsuste ja järeldusteni.

4.6 Õpilast suunatakse leidma lahendusi, kuidas ainega seotud õpiväljundeid paremini saavutada. Õpetaja annab suunavaid küsimusi õigete otsuste ja järeldusteni jõudmiseks.

5. Õpilasele tagasiside andmine

5.1 Õpilase ettevalmistuse taseme mitterahuldavate tulemuste korral peab koolitaja andma õpilasele õppeprotsessi käigus tagasisidet ja konsultatsioone, tagamaks juhile vajalike teadmiste ja oskuste omandamise.

6. Hindamismeetodid (õpiväljundite saavutamise kontrollimine)

6.1 Hindamine algastme esmaõppe teooriaõppes:

- a) Suuline küsitlus teorialoengutes
- b) Keerukate liiklussituatsioonide lahendamine
- c) Iga mooduli lõppedes tasemekontroll
- d) Teoriakursuse lõppedes kooli teooriaeksam
- e) Õpilasele parema tagasiside andmise eesmärgil õppimistasemest võib õpetaja hindamise käigus kasutada väljendeid „halb“, „kasin“, „rahuldav“, „hea“, „väga hea“.

6.2 Hindamine algastme esmaõppe sõiduõppes:

- a) sõidutunni lõppedes toimub õpilase hinnang sooritusele, õpilase ja õpetaja ühishinnang õpilase sõiduuskuste kohta
- b) vahearvestused vastavalt individuaalprogrammi sooritusele
- c) sõiduõppe lõppedes toimub kooli sõidueksam - hinnatakse õpilase käitumist

liikluses (paindlikkust ja kaasliiklejatega arvestamist), oskust juhtida sõidukit iseseisvalt ja ohutult erineva liiklustihedusega asula- ja asulavälistel teedel ning tingimustes.

d) Õpilasele parema tagasiside andmise eesmärgil õppimistasemest võib õpetaja hindamise käigus kasutada väljendeid „halb“, „kasin“, „rahuldav“, „hea“, „väga hea“.

7. Hindamiskriteeriumid

7.1 Auditoorse algastme esmaõppe teooriaõppe moodulipõhised vahearvestused sooritatakse vestluse vormis õppekava teemasid arvestades teooriatundides õpitust ja liiklusseadusest tulenevalt. Õpilane peab oskama vastata õpetaja küsimustele 90% ulatuses. Kolmanda mooduli lõpus toimuva teooriaeksami puhul peab 90 küsimusest olema õigesti vastatud 85 küsimusele. Individuaalprogrammi järgi õppivate õpilaste oskusi kontrollib teooriaõpetaja suulise vestluse vormis õppekava teemasid arvestades ja liiklusseadusest tulenevalt. Õpilane peab küsimustele vastama 90% ulatuses. Teooriaeksami käigus tuleb vastata 90 küsimusele, millest on õigeid 85.

7.2. Algastme esmaõppe sõiduõpe:

a) õpetaja ja õpilase hinnangud õpilase sõidutunniga seonduva aine õpiväljundite saavutamisel peaksid langema võimalikult palju kokku

b) õpetaja positiivse hinnangu korral vastavalt õpilase ettevalmistuse tasemele, lubab õpetaja õpilase sõiduõppele teeliikluses, tehes märke õpingukaardile

c) moodulipõhiste vahearvestuste sooritamisel peab õpilane oskama sõita iseseisvalt tasemel, mis võimaldavad tal jätkata sõidu õppimist järgneva mooduli ainetes

d) sõiduõppe käigus peab õpilane teadma liiklusreegleid, oskama valitseda mootorsõidukit, oskama teha optimaalseid otsuseid, oskama näha ja ennetada ohte ja oskama tegutseda riske vältivalt

e) hinnatakse, kas õpilane oskab liikluses käituda vastutustundlikult, ohutult, teisi liiklejaid arvestavalt ja keskkonda säästvalt

g) Sõiduõpe lõpeb koolieksamiga. Eksam loetakse sooritatuks, kui sõiduki iseseisval juhtimisel õpilase oskused vastavad mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele (MKM määrus nr.58) Eksamil määratakse sõiduteekond eksamit vastu võtva õpetaja poolt.

h) eksam hinnatakse: sooritatud/mittesooritatud. Sama kehtib ka mooduli aine läbimise puhul, kus õpetaja teeb märke sooritatud/mittesooritatud õpingukaardile. Mittesoorituse korral teeb õpetaja märke kaardile „korrata“ ja õpilane kordab ainet kuni soorituseni. Õpilasele parema tagasiside andmise eesmärgil võib õpetaja täiendavalt kasutada taseme hindamisel väljendeid „halb“, „kasin“, „rahuldav“, „hea“, „väga hea“.

7.3 Lõppastme teooriaõpe

Toimub rühmatöö ja arutelu. Vaadatakse õppefilme.

7.3.1 Lõppastme sõiduõpe ja riskivältimise koolitus

Sõidutunni käigus omandab õpilane täiendavaid teadmisi ja oskusi keskkonda säästvast sõiduviisist. Koolituse lõppedes on õpilane motiveeritud sõitma riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt. Õpilane oskab teha ümberpõiget takistusest ootamatuse korral, oskab kasutada erinevaid pidurdamistehnikaid. On võimeline sõidukit välja tooma külglibisemisest, käsitledes õigesti juhtimisseadmeid.

8 Õppeainete mahud

8.1 Õppeainete mahud auditoorsel õppel on toodud käesoleva õppekava tabelites. Järeleaitamisetunnid on õppekava välised tunnid. Õpetaja võib anda õpilasele kodutööd õpiväljundi paremaks saavutamiseks.

8.2 Lõppastme libedasõidu riskivältimise teooriaõppe tund toimub praktikumi vormis

9 Esmaõppe algastme pimedaja koolitus

Pimedaja koolitus viiakse läbi:

- a.) Algastme koolituse käigus
- b.) Pimedaja koolituse maht on 1 teooriatund (praktikum) ja 1 sõidutund
- c.) Esmaõppe algastme pimedaja läbimise kohta teeb Arbimäe Liikluskool OÜ kande õpilase koolituskursuse tunnistusele

10 Kohustuslik kirjandus

Liiklusseadus 2011; Liikluskindlustusseadus; MKM määrus nr,58 (mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuded

11 Iseseisev töö

- a.) Liiklusalase seadusandluse läbitöötamine
- b.) Liiklustestide lahendamine

12 Juhendamine

- a.) Juhendajal on võimalus osaleda sõidutundides, et juhendada õpilast tasemini, mis aitaks tal hakkama saada intensiivse liikluse korral.
- b.) Juhendajaga sõidetud sõidutunde õpingukaardile ei kanta.

13 B-kategooria algastmekoolituse ainekaardid

14.1 Esmaõppe algastme teooriaõpe

14.1.1 Moodul 1

T 1.1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 0,5 tundi
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 0,5 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja koolitaja õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, Arbimäe Liikluskooli õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Lua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane teab: ☐ juhiloa saamise tingimusi ja korda; ☐ õppetöö korraldust; ☐ õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; ☐ määrusega sätestatud juhi koolituse eesmäärke ja mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõudeid
Õppimise korralduslikud alused	Aine teemadest räägitakse esimese loengu alguses. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Teooria loengutes rõhutatakse õpilaste poolt esitatud küsimuste vajadust ning konspekterimisvajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus korraldatakse tasemekontroll vestluse vormis, kus õpetaja esitab küsimusi läbitud aine ulatuses.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine, liiklusalase seadusandluse läbitöötamine, liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Liikluseadus, Liikluskindlustusseadus, MKM määrus nr.58 „Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded“ (27.06.2011)

T 1.2	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1.

	moodulisse
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 0,5 tundi Vähemalt 1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast tundi "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja maht. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplaani –õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaani
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ on valmis vastutama oma õppimise eest; ☐ on koostanud individuaalse õppeplaani; ☐ teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodud. Seletatakse, kuidas jõuda tulemuseni. Motiveeritakse õpilast iseseisvaks tööks.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus korraldatakse tasemekontrolli vestluse vormis, kus õpetaja esitab küsimusi läbitud aine ulatuses.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Koostada individuaalne õppeplaani, konspekti lugemine, liiklusalase seadusandluse läbitöötamine, liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, MKM määrus nr.58 „Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded“

T 1.3	Liiklus kui süsteem
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 4 tundi Vähemalt 7 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained " Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning " Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".

Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus –moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus –muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminid, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jm.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; ☐ teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; ☐ mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; ☐ teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodud. Tundide ülesehitusel lähtutakse lihtsamalt keerukama materjali esitlemise põhimõttele. Õpetaja selgitab keerulist materjali kõikidele arusaadaval meetodil. Tagasiside-õpilastele esitatakse küsimusi ja palutakse võtta osa arutelust. Loengus kasutatakse jooniseid ja piltmaterjali. Rõhutatakse konsepti vajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Vaadata läbi LS § 2, § 15 – 17, § 100 lg 5 – 7, § 109, lahendada kodus temaatilisi küsimusi liiklustestides
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 1.4	Ohutu liiklemise põhimõtted
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 2 tundi
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 6 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ning ”Iseseisva õppimise juhendamine.”
Aine lühikirjeldus	Aine raames analüüsitakse võimalikest ettetulevatest liiklusolukordadest tüüpilisemaid liiklusolukordi ja

	leitakse lahendusi. Analüüsitakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamise seotud reeglid.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuuna hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine; ☐ teab piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; ☐ teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; ☐ on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodud. Õpetaja esitab õpilastele loengu käigus suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu, et suunata neid õigete järelduste ja otsusteni. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konsekti vajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukiiruse teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Vaadata läbi LS § 50, lahendada kodus temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konsekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 1.5	Teiste liiklejatega arvestamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 tund
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 2 tundi

Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ning ”Iseseisva õppimise juhendamine.”
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumisel on vanusest, kogemusest, kasutatavast sõidukist jms. tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatu õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas saab iga liikleja neid eripärasid teades tagada ohutuse.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujundamiseks
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; ☐ teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; ☐ teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt.) seotud ohtu suurendavaid tegureid; ☐ omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; ☐ mõistab teiste liiklejate ja sõitjatega arvestamise tähtsust; ☐ on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, räägitakse õpilaste kogemustest. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konsepti vajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Vaadata läbi LS § 87, jaod 2 – 4, 7, lahendada kodus temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konsepti

Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid
-----------------------	---

T 1.6	Sõiduki turvalisus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 tund
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ning ”Iseseisva õppimise juhendamine.”
Aine lühikirjeldus	Autotööstus areneb väga kiiresti. Sõidukite tootjad pööravad järjest suuremat rõhku sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades sõidukis oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada. Tutvustatakse fooride, reguleerija märguannete ja liiklusmärkide tähendusi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks, teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motiveerima õpilast kasutama turvavarustust õigesti.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ mõistab auto kasutusjuhendiga tutvumise olulisust; ☐ teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); ☐ teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; ☐ teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; ☐ teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid; ☐ teab nõudeid kasutatava mootorsõiduki tehnoseisundile; ☐ teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel; ☐ teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele ☐ teab fooride, reguleerija märguannete ja liiklusmärkide tähendusi.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, küsitakse õpilaste kogemustest. Jooniste ja piltmaterjali abiga

	aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Parema ettekujutuse passiivsete ohutussüsteemide andmiseks näidatakse õppefilmi "Turvaline teekond". Rõhutatakse konsepti kirjutamise vajadust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Töötada läbi konseptist- ohtlikud rikked, lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides,
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 1.7	Inimene sõidukijuhina
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 1. moodulisse
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 tund
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine."
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivset mõju juhi käitumisele saab vältida. Tutvustatakse liiklusmärkide ja teemärgiste tähendusi.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; ☐ teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus,

	<p>oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; ☐ on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; ☐ teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel; ☐ teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele. ☐ teab liiklusmärkide ja teemärgiste tähendusi.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, küsitakse õpilaste kogemusi. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekterimise vajalikkust.
Hindamismeetodid	1 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Vaadata läbi ja õppida juhatusmärgid, teeninduskohamärgid, lisateatetahvlid, tunnusmärgid (LS § 6 lg 6), lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti, valmistada ette vahekontrolliks
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

13.1.2 Moodul 2

T 2.1	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 3 tundi
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul
Aine lühikirjeldus	Otse sõites ja manöövri sooritamisel on üheks ohutu liiklemise eelduseks sõiduki õige asukoht teel. Omandatakse sõidu

	<p>alustamise ja sõiduki asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarve; mille järgi eristada ühissõidukirada, kergliiklusteed jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida</p> <p>Analüüsitakse sõiduki asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida. Aine raames kajastatakse juhi üldkohustusi, kohustusi jalakäija ohutuse tagamisel ning manöövrite sooritamist.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Luuu eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa</p>
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab kuidas sõitu ohutult alustada; ☐ teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; ☐ teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; ☐ teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; ☐ on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima. ☐ teab juhi üldkohustusi, kohustusi jalakäija ohutuse tagamisel ning teab reegleid manöövrite sooritamise kohta.
Õppimise korralduslikud alused	<p>Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.</p>
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid ja arutletakse. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette konkreetseid olukordi, arutletakse kuidas ohtu vältida. Rõhutatakse konspekterimise vajalikkust.</p>
Hindamismeetodid	<p>2 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.</p>
Hindamiskriteeriumid	<p>Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud temadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.</p>
Iseseisva töö sisu	<p>Vaadata läbi LS § 35-38, 84, 89, lahendada kodus temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti</p>
Kohustuslik kirjandus	<p>Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid</p>

T 2.2	Sõidujärjekord sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 4 tundi
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnevate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukohtade sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luuu eeldused ristmike ja teega külgnevate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ oskab rakendada probleemülesandeid lahendades teede ristumis- ja lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukohtade sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; ☐ omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; ☐ on rohkem motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukohtade ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, eriliselt pööratakse tähelepanu ringliiklusega ristmike ületamisele. Õppetahvil harjutatakse läbi ringristmike liikluskeemide alusel erinevatel ringristmikel liiklemise olukorrad, küsitakse õpilaste arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekterimise vajalikkust.
Hindamismeetodid	2 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja

	käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Vaadata läbi LS § 56-58, lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 2.3	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 tund
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seonduvad reeglid. Asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem viga saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem - sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüpnos jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid; ☐ teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; ☐ omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; ☐ on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi.

	Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Jooniste ja piltmaterjali abil peavad õpilased oskama tegutseda konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekterimise vajalikkust.
Hindamismeetodid	2 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liikluseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 2.4	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 tundi
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul
Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; ☐ teab kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; ☐ on rohkem motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima. ☐ teab kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.

Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, analüüsitakse tüüpilisi vigu. Jooniste ja piltmaterjali abil peavad õpilased oskama tegutseda konkreetsetes olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekterimise vajalikkust.
Hindamismeetodid	2 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Vaadata läbi LS § 61-68, lahendada kodus temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 2.5	Käitumine liiklusõnnetuse korral
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 2. moodulisse
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 tundi
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 5 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski juht ei taha sattuda. Kui aga liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see juhilt kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse käitumisega seotud reeglid liiklusõnnetuse korral. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast. Aine raames käsitletakse ka tulede kasutamise reegleid.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; ☐ teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi; ☐ omab ettekujutust liikluskindlustuse vajadusest; ☐ teab tulede kasutamise reegleid.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.

Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Kasutatakse jooniseid ja piltmaterjale, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konsepteerimise vajalikkust.
Hindamismeetodid	2 mooduli lõpus kontrollib õpetaja õpilase teadmisi suulise küsitluse käigus. Õpilane peab oskama vastata küsimustele õigesti 90% ulatuses. Vajadusel võib õpetaja kasutada kirjalikku küsitlust. 60 küsimusest tuleb vastata õigesti 56.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmiste hinnates, on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konseпти, valmistada ette vahekontrolliks.
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

13.1.3 Moodul 3

T 3.1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 2 tundi
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul
Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib möödasõidul ette tulla ja kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks, motiveerima õpilasi möödasõidu ohutuse tagamisel ning kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi; ☐ teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümberpõigata; ☐ teab kuidas käituda möödasõidetava rollis; ☐ on rohkem motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgi.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.

Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Kasutatakse jooniseid ja piltmaterjale, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekterimise vajalikkust.
Hindamismeetodid	3 mooduli lõpus korraldatakse Arbiimäe Liikluskooli teooriaeksam. Õpilasel tuleb vastata 90 küsimusest õigesti 85 küsimust. Kontrollküsimused sisaldavad 30 küsimust esimesest moodulist, 30 küsimust teisest moodulist ja 30 küsimust kolmandast moodulist.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 3.2	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 tund
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduva riski vältimise planeerimisel ja keskkonna säästmise eesmärgil
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab milliseid ettevalmistusi tuleks teha enne pikemat või lühemat sõitu; ☐ mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; ☐ on rohkem motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; ☐ teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
Õppimise korralduslikud	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.

alused	
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Kasutatakse jooniseid ja piltmaterjale, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekteerimise vajalikkust.
Hindamismeetodid	3 mooduli lõpus korraldatakse Arbiimäe Liikluskooli teooriaeksam. Õpilasel tuleb vastata 90 küsimusest õigesti 85 küsimust. Kontrollküsimused sisaldavad 30 küsimust esimesest moodulist, 30 küsimust teisest moodulist ja 30 küsimust kolmandast moodulist.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmiste hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Vaadata läbi LS 7. jagu, lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 3.3	Keskkonda säästev auto kasutamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 2 tund
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul
Aine lühikirjeldus	Auto kasutamisega kaasneb kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, auto korralise hooldamisega, eelsoojendi kasutamisega, ostes auto valikuga jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused auto säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks autot kasutades keskkonda säästa. Lua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on autot keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab kuidas auto kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; ☐ oskab leida auto kasutusjuhendist teavet keskkonna säästmise kohta; ☐ teab kuidas jälgida kütuse kulu; ☐ on rohkem motiveeritud autot kasutades keskkonda säästma;

	☐ mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Kasutatakse jooniseid ja piltmaterjale, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekterimise vajalikkust.
Hindamismeetodid	3 mooduli lõpus korraldatakse Arbimäe Liikluskooli teooriaeksam. Õpilasel tuleb vastata 90 küsimusest õigesti 85 küsimust. Kontrollküsimused sisaldavad 30 küsimust esimesest moodulist, 30 küsimust teisest moodulist ja 30 küsimust kolmandast moodulist.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 3.4	Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 tund
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul
Aine lühikirjeldus	Rasked tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult sõidukit juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et sõidukile mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes sõidukile mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteedonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms. Aine raames

	käsitletakse ka auto ehitust ja tehnilist seisundit
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseiga seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidu käigus arvestada; ☐ teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida. ☐ Omab ettekujutust auto ehitusest ja tehnilisest seisundist.
Õppimise korralduslikud alused	Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodut. Õpetaja esitab loengu käigus õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Kasutatakse jooniseid ja piltmaterjali, küsitakse õpilaste arvamust teatud liiklusolukordade kohta, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Rõhutatakse konspekterimise vajalikkust.
Hindamismeetodid	3 mooduli lõpus korraldatakse Arbimäe Liikluskooli teooriaeksam. Õpilasel tuleb vastata 90 küsimusest õigesti 85 küsimust. Kontrollküsimused sisaldavad 30 küsimust esimesest moodulist, 30 küsimust teisest moodulist ja 30 küsimust kolmandast moodulist.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmiste hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

T 3.5	Peatamisteeakonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme teooriaõppe 3. moodulisse
Koolituse maht	Vähemalt 7 tundi
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 tund
Aine maht iseseisva tööna	Vähemalt 3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2 mooduli õppeained
Aine lühikirjeldus	Juht peab olema võimeline valida oludele vastava sõidukiiruse ja teadma, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida. Samuti peab ta teadma, kui kiiresti on võimalik sõiduk peatada. Peatamisteeakonna pikkus sõltub sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest

	pidurdada, reageerimiskiirusest, teeoludest jms. Selgitatakse pidurdusteeakonna sõltuvust teekatte iseärasustest ja sõidukiirusest ning et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt peatamisteeakonna pikkust.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vajalike teadmiste kujunemiseks oludele vastava sõidukiiruse, ohutu piki- ja külgsuuna valikuks. Juht peab mõistma tee- ja ilmastikuolude mõju rehvi haardumisele teepinnaga. Luu eeldused mõistmaks, et sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; kui ruumi on vähe, tuleb vähendada sõidukiirust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; ☐ mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; ☐ mõistab erinevate tee- ilmastikuolude iseärasusi ning nende mõju sõiduki juhitavusele; ☐ omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuuna
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodu. Tund on ülesehitatud nii, et õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Tuuakse näiteid, küsitakse õpilaste kogemusi. Jooniste ja piltmaterjali abiga aidatakse õpilastel kujutada ette, et nad peavad tegutsema konkreetses olukorras, küsitakse nende arvamust, arutletakse ning tehakse koos järeldusi. Parema ettekujutuse peatamisteeakonna pikkust mõjutavatest teguritest annab ka loengus kasutatav videomaterjal.
Hindamismeetodid	3 mooduli lõpus korraldatakse Arbimäe Liikluskooli teooriaeksam. Õpilasel tuleb vastata 90 küsimusest õigesti 85 küsimust. Kontrollküsimused sisaldavad 30 küsimust esimesest moodulist, 30 küsimust teisest moodulist ja 30 küsimust kolmandast moodulist.
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Lahendada temaatilisi küsimusi liiklustestides, lugeda konspekti
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus, Liikluskindlustusseadus, Liiklustestid

13.1.4 Esmaõppe algastme teooriaõpe

PT	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe pimeda ajal sõiduki juhtimise koolitusse
Koolituse maht	1 kohustuslik tund (praktikum)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1 mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Pimeda ajal sõites tuleb osata valida sõidukiirus, mis võimaldab sõiduki peatada nähtavuse piires. Omandatakse tulede kasutamise seotud reeglid. Näidatakse nähtavust erinevate tuledega vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites; millised on juhi võimalused erineva sõidukiiruse puhul ohu märkamisel tegutseda; kuidas muuta teel seisev sõiduk ja sõiduki ümber toimetavad inimesed teistele liiklejatele nähtavaks. Teooriaõpe ja praktikum viiakse läbi muuks liikluseks suletud valgustamata alal või õppesõiduväljakul. Õpet on võimalik läbida nõuetele vastaval simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Luuu eeldused tulede õige kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimeda ajal sõitmisega seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatamise korral; ☐ mõistab, et pimeda ajal on nähtavus palju halvem kui valge ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; ☐ omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega ☐ saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest, ohtudest
Õppimise korralduslikud alused	<p>Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ tulede kasutamine ning sõidukiiruse valimine lähtudes nähtavusest ☐ pimeda ajal autost väljumine ning sellega seotud ohud, ☐ käitumine vähekaitstud liiklejate suhtes ning kaasaegsed aktiivse ohutuse süsteemid
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Seletatakse lahti aine lühikirjelduses toodud. Praktikum on ülesehitatud nii, et õpetaja esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Õpilastel aidatakse aru saada, kuidas nad peavad tegutsema konkreetses olukorras (nt valima sõidukiirust), küsitakse nende arvamust, arutletakse seda ning tehakse koos järeldusi.
Hindamismeetodid	Õpetaja kontrollib teadmisi praktikumi käigus

Hindamiskriteeriumid	Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Kontrollitakse õpilase teadmisi järgmistel teemadel: <ul style="list-style-type: none"> ☐ tulede kasutamine ☐ ohutu sõidukiiruse valik ☐ peatumine, parkimine, hädapeatumine pimedal ajal ☐ autost väljumine pimedal ajal ☐ vähekaitstud liiklejate ohutuse tagamine Õpilase teadmiste hinnates, on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine, Liiklusseaduse lugemine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

14 Lõppastme koolituse teooriaõppe ainekaardid

LT 1	Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teeoludes.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Koolituse maht	Vähemalt 4 teooriatundi.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolituse õppeained ja algastme pimedal aja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.
Aine lühikirjeldus	<p>Liiklusõnnetuste peamised põhjused on:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ tähelepanuga seonduv – juht sai kas liiga vähe, liiga palju või liiga keerukat informatsiooni liiklussituatsiooni kohta; ☐ juhi psüühilised ja füüsilised võimed vastanud nõuetele; ☐ juhi emotsionaalse seisundi tõttu käitus juht oludele mittevastavalt; ☐ juht ei hinnanud objektiivselt koguliiklussituatsiooni; ☐ juhil ei olnud piisavalt oskusi toimetulekuks sõidukit juhtida keerukas olukorras; ☐ juhil puudusid teadmised kuidas konkreetses olukorras käituda, puudus eelnev käitumismuster niisuguses olukorras toimetulekuks või olid välja kujunenud ohtlikud käitumismustrid; ☐ juht ei olnud teadlik oma käitumise tagajärgedest, ta ei seostanud oma käitumist liikluses toimuvaga; ☐ sõidu motiivid suurendavad riskantset käitumist; ☐ hoiakud ohutu ja säästliku liiklemise suhtes suurendavad riskantset käitumist. <p>Aine läbimisel arutletakse, kuidas ülalnimetatud põhjustest tingitud õnnetusi ära hoida.</p> <p>Aine jaguneb järgnevateks alateemadeks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ liiklusõnnetuste statistika; ☐ liiklusõnnetuste põhjused; ☐ liikluskäitumist mõjutavad tegurid; ☐ riskiteadlikkuse suurendamine; ☐ säästliku, ohutu ja teiste liiklejatega arvestava sõiduviisi.

Aine üldeesmärgid	Süvendada arusaama säästliku, ohutu ja teiste liiklejatega arvestava sõiduviisi eelistest. Luua eeldused enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest riskidest teadlikustamisel ja oskuste kujunemisel nendega oma käitumises arvestada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab ohte suurendavaid tegureid liikluses; ☐ mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid; ☐ teab millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine; ☐ tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ☐ on rohkem motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õppimise korralduslikud alused	Õpetaja peab loengut projektoriga varustatud õppeklassis. Loengumaterjal on MS Powerpoint formaadis.

LT 2	Libedasõidu riskivältimise praktikum
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Aine maht auditoorsel õppel	Vähemalt 1 teooriatund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolituse koolitus. Läbitud Pimeda aja sõiduki juhtimise koolitus.
Aine lühikirjeldus	Eeldus, et juht oleks võimeline valima oludele vastava sõidukiiruse ja teaks kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab teadma millised on juhi võimalused ootamatus olukorras käituda (sõiduk seisma jätta, takistusest ümber põigata, juhitavus taastada). Praktikumi käigus näitlikustatakse, et juhi võimalused ootamatus olukorras tegutseda sõltuvad sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teoludest jms. Praktikum viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul. Praktikum viiakse läbi soovitatavalt rühmaõppena. Rühma maksimumsuurus on 12 õpilast. Praktikumi käigus analüüsitakse peatamistekonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatteiseärasustest jms ning mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul. Lisaks analüüsitakse kui suurt piki- ja külgvahet tuleb hoida ohutuse tagamiseks.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused arusaamise kujunemisel, et oluliselt lihtsam on autot juhtida ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt, kui taastada ohtlikku olukorda. Näidata, et ☐ blokeeritud rattaga auto ei ole juhitav; ☐ peatamistekonna pikkus sõltub sõidukiirusest ja teekatte iseärasustest; ☐ sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; ☐ kui ruumi on vähe, tuleb vähendada kiirust; ☐ juhi võimalused tegutseda ohtlikus olukorras on vähesed.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab kui palju kulub aega ja ruumi sõiduki peatamiseks;

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; ☐ mõistab, et libedal teel on pidurdusteed palju pikem kui kuival asfaldil; ☐ mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdusteed pikkus erinev; ☐ on motiveeritud sõitma oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgahega. <p>Kui praktikumi läbiviijaks on lõppastmekoolituse tehistrada omav käesoleva koolituse läbiviimise õiguslikku alust omav mõni teine koolitaja (Aide OÜ- Pärnu), siis vastavalt selle koolitaja praktikumi „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbiviija kinnitatud õppekavale, mis on esitatud Maanteeametile.</p>
<p>Õppimise korralduslikud alused</p>	<p>Arbimäe Liikluskool OÜ-s:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐Praktikum viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul. ☐Praktikum viiakse läbi rühmaõppena. ☐Rühma maksimumsuurus on 12 õpilast. <p>Kui praktikumi läbiviijaks on lõppastmekoolituse tehistrada omav käesoleva koolituse läbiviimise õiguslikku alust omav mõni teine koolitaja (Aide OÜ- Pärnu), siis vastavalt selle koolitaja praktikumi „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbiviija kinnitatud õppekavale, mis on esitatud Maanteeametile.</p>
<p>Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks</p>	<p>Arbimäe Liikluskool OÜ koolituse käigus käsitletakse ja näitlikustatakse õige peatumismaa valikut vältimaks tagant otsasõitu; juhi oskust teha äkkpidurdust ootamatu ohtliku olukorra puhul; juhi teadlikkuse tõstmist vajalike pidurdustehnikate kasutamisel nt. ümberpöikel (koormast kukkunud esemest, loomast), juhi teadlikkuse tõstmine, et ootamatus ohtlikus olukorras on juhi võimalused piiratud ning ohuolukordi tuleks ennetada. Eeltoodud arvestades püüab õpetaja praktikumi käigus suunata õpilasi arutelusse, näidisolukordade analüüsimisse ning õpilasi igati aktiivselt kaasata. Õpetaja juhib erilist tähelepanu ohutu sõidukiiruse valikule kurvis ja libedal teel sõitmisel. Ühiselt analüüsid jõutakse järeldusteni, et riske on võimalik vältida, kui sõidame sujuvalt, keskkonda säästvalt, teisi liiklejaid arvestavalt ning tee- ja ilmastikuoludele vastava sõidukiirusega. Õpetaja hindab õpilaste aktiivset osavõttu praktikumi käigus hindega „arvestatud“</p> <p>Kui praktikumi läbiviijaks on lõppastmekoolituse tehistrada omav käesoleva koolituse läbiviimise õiguslikku alust omav mõni teine koolitaja (Aide OÜ- Pärnu), siis vastavalt selle koolitaja praktikumi „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbiviija kinnitatud õppekavale, mis on esitatud Maanteeametile.</p>

16. Esmaõppe algastme sõiduõpe

16.1.1 Moodul 1

S 1.1	Juhi tööasend ja turvavarustus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 1. moodulisse
Koolituse maht – 1 moodul kokku	Vähemalt 3 kohustuslikku sõidutundi (vt. Arbimäe Liikluskooli õppekava tabelit)
Kohustuslike sõidutundide arv (1 mooduli 1 osas)	Vähemalt 0,5 sõidutundi, kuid mitte vähem kui on vaja aine õpiväljundite saavutamiseks.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine"
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi Eesti kohalikkude omapära arvestades, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasendi reguleerimine, oskus aidata sõitjatel turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida sõiduki vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal sõiduki kasutamine on ohtlik.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatel.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">☐ oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, kasutades seejuures sõiduki käsiraamatut;☐ oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks;☐ oskab ise kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel seda teha☐ kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;☐ oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;☐ teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte;☐ on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatel.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none">☐ auto väline sõidueelne kontroll;☐ juhi töökoht ning turvavarustus;☐ auto mugavusseadmed.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Osa sõidutunnist toimub väljaspool autot. Õpilast motiveeritakse kasutama turvavarustust ning tegema seda õigesti. Sõidutund on ülesehitatud nii, et õpetaja ja õpilane suhtleksid omavahel. Õpetaja esitab suunavaid küsimusi õpilase

	kaasamiseks.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: sooritatud/mittesooritatud. Parema tagasiside eesmärgil võib õpetaja kasutada väljendeid „rahuldav“, „kasin“, „hea“, „väga hea“ ning mittesooritamise korral kasutada väljendit „korrata“
Hindamiskriteeriumid	Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Kontrollitakse, kas õpilasel on piisavalt head teadmised aine raames käsitletud teemadel. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine, Liiklusseaduse lugemine
Juhendaja roll	Aidata õpilasel harjutada sõidutunni ajal tehtud toiminguid ja ülesandeid. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõiduoskusi.

S 1.2 – S 1.4	Sõiduki käsitlemine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 1. moodulisse
Koolituse maht – 1 moodul kokku	Vähemalt 3 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv (Arbimäe Liikluskool õppekava tabelis)	Vähemalt 2,5 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 aine ”Juhi tööasend ja turvavarustus“.
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul. Harjutatakse mootori käivitamist, sõiduki juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdämist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetämist, pidurdämist jms. Harjutämist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustämiseks vähese liiklusega teedel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise oskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkämiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, sõidukit sujuvalt ja äkkpidurdämisega peatada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästval tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; ☐ teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja

	<p>mõju keskkonnale;</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ☐ on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Õppimise korralduslikud alused	<p>Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ liikumise alustamine ☐ pidurdamine ja seismajäämine ☐ sirgjooneline tagurdamine ja tagurdamine pöördega ☐ käiguvahetus ☐ ohutu pööramine ☐ liikumise alustamine kalde pealt.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutund on ülesehitatud nii, et õpetaja ja õpilane suhtleksid omavahel. Õpetaja esitab suunavaid küsimusi õpilase kaasamiseks. Kõigepealt seletatakse ja näidatakse õpilasele ette, mida ja kuidas ta peab tegema. Sõidutunni lõpuks peab ta saama nende toimingutega iseseisvalt hakkama. Õppemetoodika põhineb sellel, et õpilane saaks koolitusest õigesti aru. Sõidutunni lõpus arutletakse, mis tuli õpilasel hästi välja ja mida peaks veel harjutama, tehakse järeldused.</p>
Hindamismeetodid	<p>Hindamismeetodiks on suuline vestlus ning harjutuste iseseisev sooritamine.</p> <p>Analüüsitakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: sooritatud/mittesooritatud. Parema tagasiside eesmärgil võib õpetaja kasutada väljendeid „rahuldav“, „kasin“, „hea“, „väga hea“ ning mittesooritamise korral kasutada väljendit „korrata“</p>
Hindamiskriteeriumid	<p>Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Kontrollitakse, kas õpilasel on piisavalt head teadmised aine raames käsitletud teemadel. Õpilase teadmisi hinnates, on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.</p>
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine, Liikluseaduse lugemine
Juhendaja roll	Harjutada õpilasega seda, mis ei tulnud tal sõidutunni ajal hästi välja, teha lihtsamaid harjutusi õppesõiduplatsil. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõiduuskusi.

16.1.2 Moodul 2

S 2.5- S2.8	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 2. moodulisse
Koolituse maht – 2 moodul kokku	Vähemalt 13 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv (2 mooduli 1 osas)	Vähemalt 5 sõidutundi (teemad 5 - 8)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained.
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrите sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab käsitada sõidukit ohutult ja keskkonda säästval viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; ☐ omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; ☐ oskab peatuda ja parkida teel; ☐ teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; ☐ mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: ☐ sõit vähese liiklusega teedel (k.a. ühesuunalistel teedel), reguleerimata ristmike ületamine (k.a. samaliigiliste teede ristmikud) ☐ reguleeritud ristmike ja raudteeülesõidukohtade ületamine ☐ peatumine ja parkimine.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutunnid on ülesehitatud nii, et õpetaja ei ütle õpilasele ette, mida ta tegema peab, et õpilane õpiks algusest peale orienteeruma liikluses iseseisvalt. Kui ta peaks eksima, seletab õpetaja talle tehtud viga sõltuvalt olukorrast kas kohe või sõidutunni lõpus. Suuremat rõhku pannakse ohutuse tagamisele ja olukorrakiiruse valikule. Parkimist harjutatakse õppesõiduplatsil ja siis vähese liiklusega teedel/parklates. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: sooritatud/mittesooritatud. Parema tagasiside eesmärgil võib õpetaja kasutada väljendeid „rahuldav“, „kasin“, „hea“, „väga hea“ ning mittesooritamise korral kasutada väljendit „korrata“
Hindamiskriteeriumid	Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Kontrollitakse, kas õpilasel on piisavalt head teadmised aine raames käsitletud teemadel. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine, Liiklusseaduse lugemine
Juhendaja roll	Harjutada õpilasega samasugustes tingimustes nagu sõidutunni ajal, suuremat rõhku panna nendele ülesannetele, millega ta ei saanud sõidutunni ajal hästi hakkama. Harjutada õpilasega parkimist õppesõiduplatsil. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõiduoskusi ja –kogemusi.

S 2.9- S2.15	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 2. moodulisse
Koolituse maht – 2 moodul kokku	Vähemalt 13 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv (2 mooduli 2 osas)	Vähemalt 8 sõidutundi, kuid mitte vähem kui on vaja aine õpiväljundite saavutamiseks. Viimane sõidutund on vahekontroll (teemad 9 - 15)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 aine ”Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel.

Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks 3. moodulis. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt Eestimaa regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrите sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästval viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; ☐ omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; ☐ oskab peatuda ja parkida teel; ☐ teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; ☐ mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ☐ on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; ☐ oskab kohaneda liikluses toimuvate muutustega; ☐ on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> ☐ keerulisemate reguleeritud ristmike ületamine; ☐ eri radade kasutamine; ☐ sõit intensiivse liiklusega teedel; ☐ ringliiklusega ristmike ületamine; ☐ maanteeõit.

Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutunnid on ülesehitatud nii, et õpetaja ei ütle õpilasele ette, mida ta tegema peab, et õpilane õpiks algusest peale orienteeruma liikluses iseseisvalt. Kui ta peaks eksima, seletab õpetaja talle tehtud viga sõltuvalt olukorrast kas kohe või sõidutunni lõpus. Maantee sõidul valitakse selline marsruut, kus oleksid nii laiemad eraldusribaga teed kui ka kitsamad teed ohtliku teepeenraga. Suuremat rõhku pannakse ohutuse tagamisele ja olukorrakiiruse valikule. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Mooduli viimasel sõidutunnil toimub sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides ning selle analüüs. Analüüsitakse ülesannete täitmise sõidutunni ajal (nt vasakpööre, ringliiklusega ristmiku ületamine, parkimine jms). Analüüsitakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: sooritatud/mittesooritatud. Parema tagasiside eesmärgil võib õpetaja kasutada väljendeid „rahuldav“, „kasin“, „hea“, „väga hea“ ning mittesooritamise korral kasutada väljendit „korrata“
Hindamiskriteeriumid	Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Kontrollitakse kas õpilasel on piisavalt head teadmised aine raames käsitletud teemadel, kas ta saab aru liikluskorraldusest, kas ta oskab käituda liikluses ohutult ja iseseisvalt. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine, Liikluseaduse lugemine, töö ringristmike skeemidega
Juhendaja roll	Harjutada õpilasega erinevaid liiklusolukordi, suuremat rõhku panna nendele ülesannetele, millega ta ei saanud sõidutunni ajal hästi hakkama. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõidu oskusi ja -kogemusi.

16.1.3 Moodul 3

S 3.16	Möödasõit, möödumine ja ümberpöige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 3. moodulisse
Koolituse maht – 3 moodul kokku	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv (3 mooduli 1 osas)	Vähemalt 1 sõidutund, kuid mitte vähem kui on vaja aine õpiväljundite saavutamiseks. (teema 16)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 ained.

Aine lühikirjeldus	<p>Aine raames väljaspool asulat läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka überpõike kohta – ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnmisel möödasõidu katkestamine jms. Aine raames viiakse läbi sõidutund teelõigul , kus möödasõidu, möödumise ja überpõike õpetamisega teisi liiklejaid oluliselt ei häirita. Tavaliikluses on õppesõidukiga keeruline leida võimalust möödasõidu õpetamiseks – pole sõidukeid, kellest mööda sõita. Seepärast viiakse sõidutund läbi 2 õppesõidukiga. Jäädes sõitma 20 km/h väiksema sõidukiirusega kui on suurim lubatud sõidukiirus või oludele vastav sõidukiirus konkreetsel teelõigul, saab kordamööda pakkuda õpilastele võimalust mööda sõita. Kui koolil on ainult üks õppesõiduk, siis teiseks sõidukiks võib olla ka mõni muu (nt. Eesliikuv sõiduk on mootorratas), samuti võib kasutada õppesõidukiks mitte kohandatud harjutuse läbiviimiseks nn. abistavat sõidukit, kuid oma sõidutunnis juhib iga õpilane õppesõidukiga. Iga õpilane juhib õppesõidukit 1 sõidutunni. Sellel ajal kui üks õpilastest sõidab, jälgivad teised tema sõitu. Reflekteeritakse nähtu ja kogetu üle – kas möödasõit oli ohutu, kuidas minul läks võrreldes teistega, mis läks hästi, mida võiks teha teistmoodi, kas pikivahe enne ja pärast möödasõitu oli piisav, kas manööver tehti õigesti jms. Sõidutundi juhib õpetaja suunavate küsimustega, kasutades nn. arengutreeningu meetodit.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Luaa eeldused vajalike oskuste kujunemisel ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja überpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest. Luaa eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise, überpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.</p>
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; ☐ mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; ☐ oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna vööndi kaudu; ☐ oskab käituda möödasõidetava rollis; ☐ oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, überpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: <ul style="list-style-type: none"> ☐ möödasõit pärisuunavööndi kaudu; ☐ möödasõit möödasõidetava rollis; ☐ möödasõit möödasõitva rollis; ☐ teiste õpilaste tegevuste hindamine ja analüüs.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodud. Õpetamismetoodika on kirjutatud lahti aine lühikirjelduses. Eraldi rõhku pannakse õige sõidutehnika kasutamisele (õige käigu valik, intensiivne kiirendus jm). Tunni lõpus tehakse individuaalne lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: sooritatud/mittesooritatud. Parema tagasiside eesmärgil võib õpetaja kasutada väljendeid „rahuldav“, „kasin“, „hea“, „väga hea“ ning mittesooritamise korral kasutada väljendit „korrata“
Hindamiskriteeriumid	Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Kontrollitakse kas õpilane on oskustelt ja vaimselt valmis iseseisvalt ja ohutult mööda sõitma. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Konspekti lugemine, Liiklusseaduse lugemine
Juhendaja roll	Võimaluse korral harjutada õpilasega samasugustes tingimustes, nagu sõidutunnis sõites, suuremat rõhku panna nendele ülesannetele, millega ta ei saanud sõidutunni ajal hästi hakkama. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõiduoskus ja –kogemusi.

S 3.17	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algastme sõiduõppe 3. moodulisse
Koolituse maht – 3 moodul kokku	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv (3 mooduli 2 osas)	Vähemalt 1 sõidutund, kuid mitte vähem kui on vaja aine õpiväljundite saavutamiseks. (teema 17)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 ained.
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse kaarti . Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi. Soovitavalt võiks kasutada selle teema läbimisel rühmaõpet. Iga õpilane peab juhtima ühe sõidutunni.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Luua eeldused motivatsiooni

	suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab nii asulas kui ka asulavälisel teel sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; ☐ mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; ☐ on rohkem motiveeritud planeerima sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil. ☐ sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.
Õppimise korralduslikud alused	<p>Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ sõidu planeerimine ja õpilase poolt pakutud marsruudi arutlemine ☐ marsruudi läbimine kaardi abil ja teekonna analüüs
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Võimaluse korral koostatakse rühm 2-3 õpilasest, kellest igaüks peab planeerima oma marsruudi. Sellisel juhul ei tohiks iga sõidutund lõppeda tavalises kohas ning marsruut peaks hõlmama ka asulaväliseid teid. Tunni lõpus tehakse individuaalne lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: sooritatud/mittesooritatud. Parema tagasiside eesmärgil võib õpetaja kasutada väljendeid „rahuldav“, „kasin“, „hea“, „väga hea“ ning mittesooritamise korral kasutada väljendit „korrata“
Hindamiskriteeriumid	Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Planeerida teekond, kasutades kaarti.
Juhendaja roll	Võimaluse korral harjutada õpilasega samasugustes tingimustes, nagu sõidutunni ajal sõites, suuremat rõhku panna nendele ülesannetele, millega ta ei saanud sõidutunni ajal hästi hakkama. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõiduoskusi ja –kogemusi.

S 3.18	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse
Koolituse maht – 3 moodul kokku	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutund, kuid mitte vähem kui on vaja aine

(3 mooduli 3 osas)	Õpiväljundite saavutamiseks. Viimane sõidutund on vahekontroll (teema 18-20)
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 ained.
Aine lühikirjeldus	Autojuhi peamised võimalused sõites keskkonda säästa on: teha tähelepanekuid võimalikult varakult, hoida piisavat piki- ja külgvahet, planeerida sõitu eesmärgiga võimaluse korral mitte seisma jääda, kasutada antud olukorras võimalikult kõrget käiku, kiirendada reipalt. Rõhutatakse, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis. Sõidu ajal mõõdetakse keskmist ja hetkelist kütusekulu.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused keskkonda säästva sõiduviisi kujunemiseks. Lua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Toetada plaani koostamist tegevuste kohta, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt; ☐ mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis; ☐ on rohkem motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: ☐ keskmise kütusekulu näitajate välja selgitamine ☐ säästliku sõidustiili õppimine ☐ saadud tulemuste analüüs ning järelduste tegemine
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutunni alguses nullitakse pardaarvutil keskmise kütusekulu näitaja ning leitakse omaniku manuaalset keskmise kütusekulu näitaja antud auto jaoks. Sõidutunni lõpus võrreldakse saadud tulemust mainitud näitajatega. Eraldi rõhku pannakse tähelepanu jaotusele ja õige sõidutehnika kasutamisele (mootoriga/käiguga pidurdamine, käiguvahetus jm). Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Mooduli viimasel sõidutunnil tuleb Arbimäe Liikluskooli sõidueksam. Hindamismeetodiks on ülesannete täitmine sõidutunni ajal. Sõidueksami käigus kontrollitakse kõiki Arbimäe Liikluskooli kursuse raames läbitud teemasid. Õpetaja võib esitada õpilasele ka lisaküsimusi. 45 minutilise sõidu ajal tohib õpilane eksida maksimaalselt 3 korda. Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: sooritatud/mittesooritatud. Parema

	tagasiside eesmärgil võib õpetaja kasutada väljendeid „rahuldav“, „kasin“, „hea“, „väga hea“ ning mittesooritamise korral kasutada väljendit „korrata“
Hindamiskriteeriumid	Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Ei ole
Juhendaja roll	Harjutada õpilasega samasugustes tingimustes, nagu sõidutunni ajal sõites, suuremat rõhku panna nendele ülesannetele, millega õpilane ei saanud sõidutunni ajal hästi hakkama. Sõita õpilasega võimalikult palju, et arendada sõiduoskusi ja –kogemusi.

S 3.20	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava sõiduõppe juhi esmaõppe lõppastmesse
Koolituse maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud kõik sõiduõppe 1. ja 2. mooduli sõidutunnid. Sõiduõpe viiakse läbi pärast teemat T 3.5 „Peatamisteedkonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine“ läbimist
Aine lühikirjeldus	Oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna valikuks peab õpilane teadma, kui kiiresti on ta võimeline sõidukit peatama. Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist (erinevatel sõidukiirustel) erinevates teeoludes ning kurvis sõitmist. Harjutused viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul või muuks liikluseks suletud alal, mis vastab libedasõidu õppeväljakule kehtestatud nõuetele. Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: ☐ sõidukiirus ja pidurdusteedkond ☐ äkkpidurdus erinevatel teekatetel ☐ saadud tulemuste analüüs ning järelduste tegemine ohutu piki- ja külgsuuna valikuks
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Lua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuunaga.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ oskab sooritada äkkpidurdust; ☐ oskab sõita kurvis; ☐ mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki

	peatamisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ☐ omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgsuuna.
Õppimise korralduslikud alused	Arbimäe Liikluskool OÜ-s: ☐ Sõiduõpe viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul. ☐ Sõiduõpe viiakse läbi individuaalõppena. Kui sõiduõppe läbiviijaks on lõppastmekoolituse tehistrada omav käesoleva koolituse läbiviimise õiguslikku alust omav mõni teine koolitaja (Aide OÜ-Pärnu), siis vastavalt selle koolitaja kinnitatud õppekavale, mis on esitatud Maanteeametile.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutunni ajal näidatakse õpilastele ette, kuidas kehtivad teooriatunnis käsitletud põhimõtted reaalses elus. Rõhku pannakse erinevate teekatete pikisidestusteguritele, juhi reageerimisajale, olukorreakiiruse valikule ning õigele äkkpidurduse tehnikale. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Otsustatakse, kas õpilane sai oma ülesannetega hakkama ja kas aine eesmärgid on saavutatud. Hindamissüsteem on: arvestatud/mittearvestatud
Hindamiskriteeriumid	Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.
Iseseisva töö sisu	Ei ole

S 3.21	Säästlik sõiduki kasutamine, iseseisev liiklemine keerukamates situatsioonides ja analüüs
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppe 3. moodulisse.
Koolituse maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud kõik sõiduõppe 1. ja 2. mooduli sõidutunnid.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund, kuid mitte vähem kui on vaja õpilase oskuste väljaselgitamiseks.
Aine üldeesmärgid	Õpilase iseseisva liiklemise eesmärk on jõuda järelduseni, kas õpilase teadmised, oskused, käitumine ja hoiakud vastavad juhi kvalifikatsiooninõuetele, mis tulenevad MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded".

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> ☐ oskab juhtida sõidukit vastutustundlikult ja keskkonda säästvalt
Hindamismeetodid	☐ oskab iseseisvalt sõita keerukamates liiklussituatsioonides täites Liiklusseadusest ja teistest liiklusalastes õigusaktidest tulenevaid nõudeid
Hindamiskriteeriumid	☐ omab teadmisi, oskusi ja hoiakuid liikluses käitumiseks vastavalt B- kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele st. vastab MKM määrusele nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”.
	Õpetaja teeb sõidukaardile märke sooritatud/mittesooritatud Parema tagasiside eesmärgil võib õpetaja kasutada väljendeid „rahuldav“, „kasin“, „hea“, „väga hea“ ning mittesooritamise korral kasutada väljendit „korrata“
	Kontrollitakse õpilase oskusi liigelda iseseisvalt ja analüüsitakse valmisolekut riigieksamiteks. Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”. Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.

16.1.4. Pimeda ajal sõiduki juhtimine

PS 22	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekavas juhi esmaõppe algastme pimeda aja koolitusse
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutund
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutund, kuid mitte vähem kui on vaja aine õpiväljundite saavutamiseks.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 2. mooduli õppeained
Aine lühikirjeldus	<p>Õppesõidu läbiviimise koht peab olema valgustamata ja piisava pikkusega minimaalselt 250 meetrit. Harjutatakse teooriaõppes (praktikumis) ”Pimeda ajal sõiduki juhtimine” õpitut – tulede õiget kasutamist, oludele vastava sõidukiiruse valikut, tähelepanu suunamist, millised on juhi võimalused erineva sõidukiiruse puhul ohu märkamisel tegutseda; kuidas muuta teel seisev sõiduk ja sõiduki ümber toimetavad inimesed nähtavaks. Sõiduõppe on võimalik läbida ka nõuetele vastaval simulaatoril.</p> <p>Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks:</p> ☐ tulede kasutamine ning sõidukiiruse valimine lähtudes nähtavusest
Aine üldeesmärgid	☐ pimeda ajal autost väljumine ning sellega seotud ohud, ☐ helkuri ja ohutusvesti kasutamine
	Luua eeldused pimeda ajal sõiduki juhtimiseks vajalike oskuste kujunemiseks ja pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohtude mõistmiseks. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

	Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit pimedal ajal oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna ning kasutada õigesti tulesid.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oskab paremini märgatavaks teha teistele enda sõiduki; ☐ mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust; ☐ teab pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte; ☐ oskab oma käitumisega vähendada pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud riske; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimedal ajal ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Õppimise korralduslikud alused	<p>Arbimäe Liikluskool OÜ-s:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Sõiduõpe viiakse läbi üldise liiklusega teedel. ☐ Sõiduõpe viiakse läbi individuaalõppena. <p>Kui sõiduõpe viiakse läbi nõuetele vastaval simulaatoril, koolituse läbiviimise õiguslikku alust omava mõne teise koolitaja (Aide OÜ- Pärnu) juures, siis vastavalt selle koolitaja kinnitatud õppekavale, mis on esitatud Maanteeametile.</p>
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Harjutatakse aine lühikirjelduses toodut. Sõidutund algab helkuri ja ohutusvesti õige kasutamise näitlikustamisest ja tulede vahetamisest liikumatus autos. Käsitletakse ka tulesid, mis peavad põlema pimedal ajal peatatud, pargitud ja hädapeatunud autol. Õpetaja annab õpilasele tegevuseks suunavaid küsimusi, kontrollib teooriatunnis omandatud teadmisi ja annab omalt poolt soovitusi. Suuremat rõhku pannakse õigeaegsele tulede vahetusele ja ohutu sõidukiiruse valikule. Tunni lõpus tehakse lühianalüüs, kus tuuakse välja antud teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Hindamismeetodid	Kontrollitakse õpilase valmidust ja oskust ohutult tegutseda pimedal ajal sõites. Hindamissüsteem on: arvestatud/mittearvestatud Parema tagasiside eesmärgil võib õpetaja kasutada väljendeid „rahuldav“, „kasin“, „hea“, „väga hea“ ning mittesooritamise korral kasutada väljendit „korrata“
Hindamiskriteeriumid	<p>Lähtudes aine üldeesmärkidest ja MKM määrusest nr 58 “Mootorsõidukijuhil teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded”, otsustab õpetaja, kas õpilane sai talle sõidutunni ajal antud ülesannetega hästi hakkama või peab sõidutundide arvu suurendama. Hindab õpilase oskusi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ tulede kasutamises ☐ ohutu sõidukiiruse valikus ☐ pimedal ajaga seotud ohtude hindamises <p>Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku.</p>
Iseseisva töö sisu	Ettevalmistus sõidutunniks - konsepti lugemine

Juhendaja roll	Sõita õpilasega samades tingimustes ja harjutada tulede vahetust ning õige olukorrakiiruse valikut.
----------------	---

17. Lõppastme koolitus

LS 1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekavas juhi lõppastme koolitusse
Koolituse maht	Vähemalt 2 kohustuslikku sõidutundi, kuid mitte vähem kui on vaja aine õpiväljundite saavutamiseks
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutundi, kuid mitte vähem kui on vaja aine õpiväljundite saavutamiseks
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolitus.
Aine lühikirjeldus	Õpilane ja õpetaja otsivad koostöös võimalusi süvendada keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid arvestavat sõiduviisi. Aine koosneb sõidu hindamise, tagasiside ning keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamise etapist. Sõiduõppe erinevatel etappidel (vähemalt 1. ja 3. etapil) mõõdetakse keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust. Sõidutund viiakse läbi autokooli autoga.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvenemiseks ja realistliku arusaamise kujunemiseks isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest; ☐ on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt;
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: ☐ autoga sõitmisel- keskmist kütusekulu mõjutavad tegevused; ☐ autoga sõitmisel- sõitmiseks kuluva aja ja keskmise kiiruse omavahelisi seoseid.
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Tegevus vastavalt aine lühikirjelduses toodule. Õpetaja püüab luua eeldused õpilase realistliku arusaama kujundamisel, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumuste kujundamisel ja motiveerimiseks õpilast rohkem sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi arvestavalt.
Hindamismeetodid	Hindamissüsteem on: arvestatud
Hindamiskriteeriumid	Arvestatakse, et õpilane saavutaks sõidukile vastava ökonoomsema küttekulu näidu.

LS 2	Libedasõidu riskivältimise harjutused õppeväljakul
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekavas juhi lõppastme koolitusse

Koolituse maht	Vähemalt 2 kohustuslikku sõidutundi, kuid mitte vähem kui on vaja aine õpiväljundite saavutamiseks
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutundi, kuid mitte vähem kui on vaja aine õpiväljundite saavutamiseks
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolitus.
Aine lühikirjeldus	Sõidutunnid viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul vahetult peale lõppastme koolituse teooriaõppe „ Libedasõidu riskivältimise praktikum “ läbimist. Analüüsitakse: ☐ peatamisteedkonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatteiseärasustest jms ☐ mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul ☐ kui suurt piki- ja külgevahet tuleb hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused oma võimete/oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks äkkolukorras käitumiseks, mõistmaks, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud. Motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, ootamatus ohtlikus olukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest; ☐ oskab teha äkkpidurdust; ☐ teab kuidas kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid; ☐ mõistab, et juhi võimalused ootamatus ohtlikus olukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; ☐ mõistab, et kurvi läbimiseks peab kasutama vähimat ohutut olukorakiirust; ☐ mõistab, et ohutum on sõita õige pikivahega (asulas 2 sek. tee ja väljaspool asulat 3 sek. tee) ☐ on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õppimise korralduslikud alused	Aine jaguneb järgmisteks alateemadeks: ☐ äkkpidurdamine; ☐ takistusest ümber põikamine; ☐ sõitmine kurvis ☐ pidurdamine kurvis ☐ õige peatumismaa hoidmine vältimaks tagant otsasõitu
Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Aine läbiviimisel Arbiemäe Liikluskool OÜ poolt harjutatakse: ☐ äkkpidurdamist; ☐ pidurdusnäited pidurdamisel erinevatelt kiirustelt tavapiduri ja ABS pidurisüsteemiga ☐ takistusest ümber põikamist(loomast, koormast kukkunud esemest); ☐ sõitmine kurvis;

	☐ pidurdamine kurvis; ☐ tagant otsasõidu näide.
Hindamismeetodid	Hindamissüsteem on: arvestatud
	Kui sõidutunni läbivijaks on lõppastmekoolituse tehistrada omav käesoleva koolituse läbiviimise õiguslikku alust omav mõni teine koolitaja (Aide OÜ-Pärnu), siis vastavalt selle koolitaja praktikumi läbiviija kinnitatud õppekavale, mis on esitatud Maanteeametile.

19. B-kategooria esmaõppe alastme teooriaõppe õppekava tabel

Teema number	Teema nimi	Minimaalne sõidutundide arv
Moodul 1		
1.1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	0,5
1.2	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	0,5
1.3	Liiklus kui süsteem	4
1.4	Ohutu liiklemise põhimõtted	2
1.5	Teiste liiklejatega arvestamine	1
1.6	Sõiduki turvalisus	1
1.7	Inimene sõidukijuhina	1
	Tasemekontroll, vigade analüüs	0,5
	Kokku	10,5
Moodul 2		
2.1	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites	3
2.2	Sõidujärjekord sõites	4
2.3	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	1
2.4	Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine	1
2.5	Käitumine liiklusõnnetuse korral	1
	Tasemekontroll, vigade analüüs	0,5
	Kokku	10,5
Moodul 3		
3.1	Möödasõit, möödumine ja überpõige	2
3.2	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	1
3.3	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	2
3.4	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	1
3.5	Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	1
	Teooriaeksam	1
	Kokku	8
Pimeda ajal sõiduki juhtimine		
PT	Pimedal ajal sõiduki juhtimine	1
	Kokku esmaõppe algastmes õppetunde	30
Algastme koolituse liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteeametis		
Esmase juhiloa saamine		

Lõppastme koolituse teooriaõpe

LT	LT 1 Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teoludes	3
LT	LT 2 Libedasõidu riskivältimise praktikum.	1
	Kokku lõppastme koolituses	4

20. B- kategooria esmaõppe algastme sõidutundide õppekava tabel

Teema number	Teema nimi	Minimaalne sõidutundide arv
Moodul 1		
S1.1	Juhi tööasend ja turvavarustus	0,5
S1.2	Sõiduki käsitlemine	1,5
S1.3	Sõit individuaalprogrammi järgi 1 mooduli raames	
S1.4	Iseseisev sõiduki käsitlemine ja analüüs	1
	Kokku	3
Moodul 2		
S2.5	Sõit vähese liiklusega teedel	1
S2.6	Reguleerimata ristmike ületamine	1
S2.7	Lihtsamate reguleeritud ristmike ja raudteeülesõidukohtade ületamine	1
S2.8	Peatumine ja parkimine	2
S2.9	Keerulisemate reguleeritud ristmike ületamine	1
S2.10	Eri radade kasutamine	1
S2.11	Sõit intensiivse liiklusega teedel	1
S2.12	Ringliiklusega ristmike ületamine	2
S2.13	Maanteeõit	2
S2.14	Sõit individuaalprogrammi järgi 2 mooduli raames	
S2.15	Sõiduki iseseisev juhtimine erinevates liiklussituatsioonides ja analüüs	1
	Kokku	13
Moodul 3		
S3.16	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	1
S3.17	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal	1
S3.18	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	2
S3.19	Sõit individuaalprogrammi järgi 3 mooduli raames	
S3.20	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	1
S3.21	Säästlik sõiduki kasutamine, iseseisev liiklemine keerukamates situatsioonides ja analüüs	1
	Kokku	6
Pimeda ajal sõiduki juhtimine		
PS 22	Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1
	Kokku	1
	Kokku algastme koolituses sõidutunde	vähemalt 23
Algastme koolituse liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteeametis		
Esmase juhiloa saamine		

Lõppastme koolituse sõiduõpe

LS 1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine.	1
LS 2	Libedasõidu riskivältimise harjutused õppeväljakul.	1
	Kokku lõppastme koolituses sõidutunde	2